

Várszegi Asztrik
pannonhalmi főapát

ORA ET LABORA

Jedlik Ányos halálának 100. évfordulójára

(Forrás: *Fizikai Szemle*, 1995. No. 12. p. 401.)

100 éve halt meg *Jedlik Ányos* bencés szerzetestanár, a magyar fizikusok egyik legkiválóbbja és példaképe. Az utókor ennyi idő távlatából sem feledkezett meg a tudomány csendes és alázatos művelőjéről.

Emlékezzünk rá, hogy ma is tanítson minket, ahogy egykor azt katedráján tette. Tanítson emberségével, tudásával, azzal és arról, ahogy és amiért azt tette. Eredményei a mindennapok értékeivé váltak, beépültek a gyakorlatba és az oktatásba, a dolgok rendjébe illeszkedve természetesen.

Amikor halálára emlékezzünk, akkor az emberre, a hívő keresztény tudósra is, életművére is emlékezzünk. Faggatjuk az embert, hogy választ adjon a ma kereső és élete értelmét is kutató nemzedéknek.

Sajátos életpályát járt be. A felvidéki szegény, rendkívül szorgalmas és tehetséges gyermek végigjárja iskoláit, bencés tanárai segítségével egyre előbbre jut a tudásban. Élete egy pontján, felnőtté válása határán mérlegeli az Istentől jövő meghívás távlatát és egyéni vágyait. Józan

döntéssel a Bencés Rend nyújtotta lehetőségek között találja meg saját helyét, egyéni felemelkedését, azt a mozgásteret, ahol talentumait kamatoztathatja. Törekvéseiben, az előtte feltáruló távlatok láttán sem veszíti el egészséges önmagát: megmarad egyszerű, szívós és szorgalmas munkásnak, a tudomány munkásának, megmarad derűs embernek, közösségében testvérnek. A bencés eszményt, az *ora et labora* pólusait egyesíti magában. Emberi tartásában feltűnést kerülő csendes munkás. Lelkisége többek között abban áll, hogy magas mércét állít emberségben és tudásban egyaránt, igényes és következetes. Ezeket az elvárásokat mindenekelőtt önmaga teljesíti és így követelheti azokat másoktól is. A lélek és szellem aszketikus munkásaként, számos eredményt is felmutatva találja meg életében az önfegyelmet, a Regula kívánta önkorlátozás felszabadító,

alkotó, tehetséget szorgalommal kibontakoztató esélyét, mely egyúttal az öröm és szabadság tapasztalata is volt számára. Ez teszi életét éretté, bölccsé, az élet és a tudományok tudójává és ismerőjévé, ez teszi őt teljes, egész emberré.

Az arra szakavatottak méltatják a tudós pályáját, értékelik eredményeit és így emlékeznek meg róla. Mi emberségét faggattuk, hogy teljességre tanítson minket, mert el-elakadunk a töredékességben, a rész-szerint való látásban.